

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
<i>Teorinė italų kalbos gramatika</i> Theoretical Grammar of the Italian Language	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: <i>doc.dr. Diego Ardoino</i> Kitas (-i): <i>lekt. Paola Fertoli, lekt. Laura Bakšytė</i>	<i>VU Filologijos fakultetas, ARKSI, Italų kalbotyros ir literatūros katedra</i>

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
<i>Pirmoji</i>	<i>1/1</i>	<i>Privalomasis</i>

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
<i>Auditorinė</i>	<i>7 (rudens) semestras</i>	<i>Italų, lietuvių</i>

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: <i>Išlaikyti šiuolaikinės italų kalbos 1,2,3, 4 ir 5 egzaminai.</i>	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
<i>5</i>	<i>150</i>	<i>64</i>	<i>86</i>

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
<p>Šiuo dalyku siekiama ugdyti šias kompetencijas ir gebėjimus:</p> <p>Bendrosios kompetencijos:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Gebėjimas dirbti ir mokytis savarankiškai, taikant įgytas žinias praktikoje: <i>gebėjimas integruoti įgytas žinias siekiant konkrečių profesinių tikslų;</i>2. Analitinis ir kritinis mąstymas: <i>gebėjimas analizuoti reiškinius, išvelgti sudėtingas dalis ir ryšius tarp jų;</i> <p>Dalykinės kompetencijos:</p> <ol style="list-style-type: none">5. Italų kalbos ir kitos užsienio kalbos komunikaciniai gebėjimai: <i>gebėjimas suprasti, kurti ir redaguoti įvairių žanrų tekstus italų ir kita užsienio kalba, pasirenkant tinkamas kalbos priemones ir stilių; gebėjimas taisyklingai ir efektyviai bendrauti italų kalba (C1/C2) įvairiose situacijose, pasirenkant kalbos priemones, stilių ir t.t. priklausomai nuo komunikacinės intencijos ir adresato; gebėjimas aprašyti atlikto tyrimo rezultatus moksliniame tekste, viešai juos pristatyti ir apginti savo nuomonę;</i>6. Kalbos (literatūros) tyrėjo kompetencija: <i>gebėjimas aprašyti atlikto tyrimo rezultatus moksliniame tekste, viešai juos pristatyti ir apginti savo nuomonę;</i>

7. Italų kalbos kaip svetimiosios mokymo(si) žinios: *žinios apie italų kalbos mokymo metodus ir praktiniai jų taikymo įgūdžiai.*

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebės taikyti teorinės italų kalbos gramatikos žinias profesinės veiklos tikslais (vertimo, kalbos dėstymo, mokslo tyrimų veikla).	Praktinio ir tiriamojo pobūdžio užduočių atlikimas individualiai, poromis arba grupėmis.	Du teorinio ir praktinio pobūdžio testai raštu ir žodžiu semestro metu ir baigiamasis teorinio ir praktinio pobūdžio egzaminas raštu ir žodžiu.
Gebės analizuoti italų kalbą fonetikos, morfologijos, sintaksės aspektais;	Mokslinės literatūros skaitymas; autentiškų kalbos pavyzdžių, priklausančių įvairiems registrams, skaitymas ir analizė; įtraukiamoji paskaita ir diskusijos; praktinio ir tiriamojo pobūdžio užduočių atlikimas individualiai, poromis arba grupėmis.	Du teorinio ir praktinio pobūdžio testai raštu ir žodžiu semestro metu ir baigiamasis teorinio ir praktinio pobūdžio egzaminas raštu ir žodžiu.
Gebės teisingai vartoti itališką gramatikos terminiją;	Mokslinės literatūros skaitymas; autentiškų kalbos pavyzdžių, priklausančių įvairiems registrams, skaitymas ir analizė; įtraukiamoji paskaita ir diskusijos; praktinio ir tiriamojo pobūdžio užduočių atlikimas individualiai, poromis arba grupėmis.	Du teorinio ir praktinio pobūdžio testai raštu ir žodžiu semestro metu ir baigiamasis teorinio ir praktinio pobūdžio egzaminas raštu ir žodžiu.
Gebės žodžiu italų kalba atlikti gramatinę itališko teksto analizę;	Autentiškų kalbos pavyzdžių, priklausančių įvairiems registrams, skaitymas ir analizė; įtraukiamoji paskaita ir diskusijos.	Teorinio ir praktinio pobūdžio testų (atliekamų žodžiu) vertinimas. Egzaminas raštu ir žodžiu.
Gebės pristatyti atliktos tiriamosios užduoties rezultatus akademinio stiliaus tekstu (raštu arba žodžiu) ir ginti savo teiginius.	Mokslinės literatūros skaitymas; praktinio ir tiriamojo pobūdžio užduočių atlikimas.	Du teorinio ir praktinio pobūdžio testai raštu ir žodžiu semestro metu ir baigiamasis teorinio ir praktinio pobūdžio egzaminas raštu ir žodžiu.
Gebės supažindinti su gramatiniais italų kalbos ypatumais tuos, kas pradeda šios kalbos mokytis.	Mokslinės literatūros skaitymas; autentiškų kalbos pavyzdžių, priklausančių įvairiems registrams, skaitymas ir analizė; įtraukiamoji paskaita ir diskusijos; praktinio ir tiriamojo pobūdžio užduočių atlikimas individualiai, poromis arba grupėmis.	Du teorinio ir praktinio pobūdžio testai raštu ir žodžiu semestro metu ir baigiamasis teorinio ir praktinio pobūdžio egzaminas raštu ir žodžiu.

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Labovardžiai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Italų kalba ir jos norminimas. Pagrindinės italų kalbos gramatikos, jų savybės ir dominuojančios tendencijos. Italų kalbos gramatika: fonetika, morfologija, leksikologija ir sintaksė.	2		2				4	7	1. Teorinės literatūros skaitymas; 2. Temos aptarimas, uždarojo tipo klausimai; 3. Praktinio ir tiriamojo pobūdžio užduotys; 4. Įvairių kalbos lygmenų (fonetikos, morfologijos, leksikos ir sintaksės) vienetų analizė; 5. Autentiškos kalbos pavyzdžių, priklausančių įvairiems registrams, skaitymas ir analizė.
2. Fonetika ir ortografija: fonemų ir grafemų santykis, balsių ir priebalsių klasifikavimas, minimaliosios poros; archifonemos; komplementarioji ir laisvoji distribucija; alofonai; žodžių skaidymas skiemenimis, skiemuo ir kirtis eilėdaros sistemose, grafinis kirtis, elizija, apokopė. Skyrybos ženklai ir didžiųjų raidžių vartojimas.	2			2			4	7	
3. Morfologija. Daiktavardžio funkcijos, kategorijos ir daryba. Semantinis daiktavardžių skirstymas: konkretūs ir abstraktūs, tikriniai ir bendriniai, kuopiniai ir paprastieji, skaičiuotiniai ir neskaičiuotiniai daiktavardžiai. Morfolginiai giminės ir skaičiaus požymiai ir jų ypatumai. Išvestiniai ir sudurtiniai daiktavardžiai.	2		2	2			6	7	
4. Artikelių ir prielinksnių vartoseną. Žymimųjų, nežymimųjų ir dalies artikelių formos, funkcijos ir vartojimas. Konstrukcijos be artikelio. Paprastieji, samplaikiniai, sudėtiniai prielinksniai ir jų junginiai.	2		2	2			6	7	
5. Būdvardis ir įvardis. Būdvardžių morfolginiai giminės ir skaičiaus	2		2				4	7	

požymiai, vieta sakinyje, daryba, vientisinės ir sudėtinės laipsnių formos. Žymimųjų būdvardžių ir įvardžių klasifikacija. Tiesioginiu ir netiesioginiu papildiniu einantys įvardžiai ir jų junginiai.							
6. Veiksmažodžio formų sistema ir kategorijos: veiksmažodžių rūšis (tranzityviniai ir intransityviniai), forma (veikiamoji, neveikiamoji, sangražinė), asmuo, skaičius, laikas, nuosaka (tiesioginė, konjunktyvas, tariamoji ir liepiamoji), funkcija (pagalbiniai, modaliniai ir kt.) ir asmenavimas bei neasmenuojamos veiksmažodžio formos (bendratis, dalyvis ir pusdalyvis). Laikų derinimas.	2		2	4			8 8
7. Nekaitomos kalbos dalys ir jų vartoseną. Prieveiksmių klasifikacija, daryba ir laipsniavimas. Paprastieji, samplaikiniai ir sudėtiniai jungtukai ir jų funkcijos.	2		2	2			6 7
8. Sintaksė. Sakinio struktūra: paprastieji ir sudėtiniai sakiniai. Vidinė sakinio struktūra: sintagmos. Sakinio analizės metodai. Esminės sakinio dalys: veiksnys ir tarinys. Kitos sakinio dalys. Sakinio dalių padėtis (dislokacija į kairę ir į dešinę, neiginio raiškos formos). Pagrindiniai ir šalutiniai sakiniai.	2		2	4			8 8
9. Leksika ir semantika. Žodžių forma ir reikšmė: pagrindiniai darybos būdai ir semantiniai žodžių ryšiai.	2		2				4 7
10. Italų kalbos leksika: lotynų kalbos paveldas, kitos kilmės žodžiai, tarmės, dalykinė kalba, žargonas, neologizmai ir kiti žodžių šaltiniai.	2		2	2			6 7
11. Šiuolaikinė italų kalba: bendrinė ir naujoji bendrinė, regioninė ir liaudies kalbos.	2		2				4 7

12. Egzaminas		2		2		4	7	Kartojimo užduotys
Iš viso	22	2	20	20		64	86	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas:			
1. Studento darbas seminarų metu.	10 (1 balas)	Semestro pabaiga	Vertinami gebėjimas integruoti įgytas žinias atliekant praktines seminarų užduotis (50 proc.) ir analitinis mąstymas (30 proc.), gebėjimas žodžiu italų kalba pristatyti užduočių rezultatus (20 proc.). Įvertinus darbą kiekviename seminare, išvedamas vidurkis, kuris sudarys 10 proc. galutinio įvertinimo .
2. Du kontroliniai darbai (teorija)	20 (2 balai)	Semestro metu	Vertinami gebėjimas aprašyti italų kalbos sistemą fonetikos, morfologijos, sintaksės aspektais, teisingai vartojant itališką gramatikos terminiją. Pateikiami teoriniai klausimai iš praeitų temų: 2 balai. – į teorinį klausimą atsakyta išsamiai, remiamasi paskaitų medžiaga, skaitytais teoriniais šaltiniais; itališka terminija vartojama tinkamai 1 balas –į teorinį klausimą atsakyta remiantis skaityta literatūra, tačiau pasitaiko terminijos netikslumų; 0,5 balo – į teorinį klausimą atsakyta neišsamiai ar su esminėmis klaidomis, nesiremta nurodyta literatūra; 0 balų – į teorinį klausimą neatsakyta. Abiejų kontrolinių rezultatai sumuojami ir išvedamas įvertinimo vidurkis.
3. Du kontroliniai darbai (praktinės užduotys)	20 (2 balai)	Semestro metu	Kiekvieną kontrolinį sudaro 5 užduotys, kurias sudaro teksto analizė tam tikrų kalbos lygmenų aspektu. Vertinami gebėjimas atlikti gramatinę itališko teksto analizę ir pristatyti analizės rezultatus italų kalba raštu. 2 balai – teisingai atliktos visos užduotys; 1,5 balo –teisingai atliktos ne mažiau nei trys užduotys; 1 balas – teisingai atliktos dvi užduotys; 0,5 balo – teisingai atlikta tik viena užduotis; 0 balų - neatlikta nė viena užduotis. Abiejų kontrolinių rezultatai sumuojami ir išvedamas įvertinimo vidurkis
Egzamino rezultatas	50 (5 balai)	Sesija	Testas raštu. Pateikiami 2 teoriniai klausimai ir 3 praktinės užduotys. 2 teoriniai klausimai (2 balai): vertinami gebėjimas aprašyti italų kalbos sistemą fonetikos, morfologijos, sintaksės

			<p>aspektais ir itališkos gramatikos terminijos vartojimo teisingumas.</p> <p>Suteikiami 2 balai - į abu teorinius klausimus atsakyta išsamiai, studentas sugeba adekvačiai aprašyti gramatikos reiškinių ir teisingai vartoja gramatikos terminiją.</p> <p>1 balas - išsamiai atsakyta tik į vieną teorinį klausimą, studentas sugeba adekvačiai aprašyti gramatikos reiškinių ir teisingai vartoja gramatikos terminiją .</p> <p>0,5 balo - pateiktas atsakymas tik į vieną klausimą, tačiau jame esama trūkumų (atsakymas neišsamus, yra terminijos vartojimo klaidų).</p> <p>0 balų - į klausimus neatsakyta.</p> <p>3 praktinės užduotys (3 balai): vertinami gebėjimas atlikti gramatinę itališko teksto analizę, gebėjimas palyginti italų ir lietuvių kalbas, gebėjimas pristatyti analizės rezultatus italų kalba raštu.</p> <p>Atsakymo į teorinius klausimus vertinimas: Praktinių užduočių atlikimo vertinimas: 3 balai - teisingai atliktos visos trys užduotys; 2 balai - teisingai atliktos dvi užduotys; 1 balas - teisingai atlikta tik viena užduotis. 0 balų - neatlikta nė viena užduotis.</p>
--	--	--	---

Privalomoji literatūra				
Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio nr. ar tomas	Leidimo vieta: leidykla ar nuoroda
Battaglia G.	2004	Grammatica italiana per stranieri		Roma: Bonacci
Castellaro R., Cerrato T.	2004	Lingua e grammatica		Torino: il capitulo
Papildoma literatūra				
Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio nr. ar tomas	Leidimo vieta: leidykla ar nuoroda
Sensini M.	2010	Grammatica della lingua italiana		Milano: Mondadori
Serianni L.	2010	Grammatica italiana		Torino: UTET
Iacovoni G., Persiani N., Fiorentino B.	2009	Gramm.it. Grammatica italiana per stranieri		Formello (Roma): Bonacci
Lyons J.	1994	Lezioni di linguistica		Roma-Bari: Laterza
Sobrero A. A. (red.)	1993	Introduzione all'italiano contemporaneo. Le strutture	I	Roma-Bari: Laterza

Sobrero A. A. (red.)	1993	Introduzione all'italiano contemporaneo. La variazione e gli usi	II	Roma-Bari: Laterza
----------------------	------	--	----	-----------------------

Atnajinta 2026.04.02

DESCRIZIONE DELLA MATERIA DI STUDIO (MODULO)

Nome della materia (modulo)	Codice
<i>Grammatica teorica della lingua italiana</i>	

Docente(i)	Dipartimento/i
Coordinatore: <i>prof. associato dott. Diego Ardoino</i> Prossimo(i): <i>lettrice. Paola Fertoli, lettrice. Laura Bakšytė</i>	<i>VU Facoltà di Filologia, ARKSI, Dipartimento di Linguistica e Letteratura Italiana</i>

Ciclo di studi	Parte della materia (modulo)	Tipo della materia (modulo)
<i>Primo</i>	<i>1/1</i>	<i>Obbligatorio</i>

Modo di attuazione	Periodo di esecuzione	Lingua /e di insegnamento
<i>Lezioni frontali in presenza</i>	<i>7 semestre</i>	<i>Italiano, lituano</i>

Requisiti per lo studente	
Prerequisiti: <i>Passare gli esami di lingua italiana contemporanea 1, 2, 3,4, 5</i>	Requisiti contigui (ove del caso): <i>È consentito sostenere l'esame avendo frequentato almeno i 2/3 dei seminari.</i>

Valore della materia (modulo) in crediti	Carico di lavoro totale degli studenti	Ore delle lezioni frontali	Ore di lavoro autonomo
5	150	64	86

Obiettivo della materia (modulo): Competenze sviluppate dal programma di studio
<p>1. i compiti, assumersi la responsabilità dei risultati e motivare i membri del gruppo nel raggiungimento di obiettivi comuni.</p> <p>Competenze specifiche:</p> <p>1. <i>Competenze comunicative in lingua italiana: capacità di comprendere, produrre e revisionare testi di diversi generi in italiano e in un'altra lingua straniera, scegliendo adeguatamente i mezzi linguistici e lo stile.</i></p> <p>2. <i>Conoscenze di civiltà, storia e cultura italiana: capacità di individuare i tratti più significativi della cultura italiana e di valutarli in un contesto più ampio.</i></p>

Obiettivo della materia (modulo): competenze sviluppate dal programma di studi		
<p>Questa materia mira a sviluppare le seguenti competenze e capacità:</p> <p>Competenze generali:</p> <p>1. Capacità di lavorare e apprendere in modo indipendente, applicando le conoscenze acquisite nella pratica: <i>la capacità di integrare le conoscenze acquisite per raggiungere obiettivi professionali specifici;</i></p> <p>2. Pensiero analitico e critico: <i>la capacità di analizzare i fenomeni, di discernere i componenti e le relazioni tra essi;</i></p> <p>Competenze della materia:</p> <p>5. Capacità comunicative dell'italiano e di altre lingue straniere: <i>capacità di comprendere, creare e modificare testi di vari generi in italiano e altre lingue straniere, scegliendo gli strumenti linguistici e lo stile appropriati; capacità di comunicare correttamente ed efficacemente in italiano (C1/C2) in varie situazioni, scegliendo strumenti linguistici, stile, ecc., a seconda dell'intenzione comunicativa e del destinatario; la capacità di descrivere i risultati della ricerca condotta in un testo scientifico, di presentarli pubblicamente e difendere la propria opinione;</i></p> <p>6. Competenza di un ricercatore linguistico (letterario): <i>capacità di descrivere i risultati della ricerca in un testo scientifico, di presentarli pubblicamente e di difendere la propria opinione;</i></p> <p>7. Conoscenza dell'italiano come lingua straniera nell'insegnamento/apprendimento: <i>conoscenza dei metodi di insegnamento della lingua italiana e delle competenze pratiche nella loro applicazione.</i></p>		
Obiettivi di studio della materia (modulo)	Metodi di studio	Metodi di valutazione
<p>Sarà in grado di applicare le conoscenze di grammatica teorica della lingua italiana per scopi professionali (traduzione, insegnamento della lingua, attività di ricerca).</p>	<p>Svolgimento di attività pratiche e di ricerca individualmente, in coppia o in gruppo.</p>	<p>Due verifiche di carattere teorico e pratico, scritte e orali, nel corso del semestre, e un esame finale di carattere teorico e pratico, scritto e orale.</p>
<p>Sarà in grado di analizzare la lingua italiana dal punto di vista fonetico, morfologico e sintattico.</p>	<p>Lettura di letteratura scientifica; lettura e analisi di esempi autentici di lingua appartenenti a diversi registri; lezioni partecipate e discussioni; svolgimento di attività pratiche e di ricerca individualmente, in coppia o in gruppo.</p>	<p>Due verifiche di carattere teorico e pratico, scritte e orali, nel corso del semestre, e un esame finale di carattere teorico e pratico, scritto e orale.</p>
<p>Sarà in grado di utilizzare correttamente la terminologia grammaticale italiana.</p>	<p>Lettura di letteratura scientifica; lettura e analisi di esempi autentici di lingua appartenenti a diversi registri; lezioni partecipate e discussioni; svolgimento di attività pratiche e</p>	<p>Due verifiche di carattere teorico e pratico, scritte e orali, nel corso del semestre, e un esame finale di carattere teorico e pratico, scritto e orale.</p>

	di ricerca individualmente, in coppia o in gruppo.	
Sarà in grado di svolgere oralmente in lingua italiana l'analisi grammaticale di un testo italiano.	Lettura e analisi di esempi autentici di lingua appartenenti a diversi registri; lezioni partecipate e discussioni.	Valutazione delle verifiche di carattere teorico e pratico (svolte oralmente). Esame scritto e orale.
Sarà in grado di presentare i risultati di un lavoro di ricerca in forma accademica (scritta o orale) e di sostenere le proprie argomentazioni.	Lettura di letteratura scientifica; svolgimento di attività pratiche e di ricerca.	Due verifiche di carattere teorico e pratico, scritte e orali, nel corso del semestre, e un esame finale di carattere teorico e pratico, scritto e orale.
Sarà in grado di introdurre ai principi grammaticali della lingua italiana chi inizia a studiarla.	Lettura di letteratura scientifica; lettura e analisi di esempi autentici di lingua appartenenti a diversi registri; lezioni partecipate e discussioni; svolgimento di attività pratiche e di ricerca individualmente, in coppia o in gruppo.	Due verifiche di carattere teorico e pratico, scritte e orali, nel corso del semestre, e un esame finale di carattere teorico e pratico, scritto e orale.

Argomenti	Orari di contatto							Tempo e compiti dello studio indipendente	
	Lezioni	Consulenze	Seminari	Esercitazioni	Lavoro di laboratorio	Tirocinio	Totale ore lezioni frontali	Lavoro autonomo	Compiti
1. La lingua italiana e la sua standardizzazione. Le grammatiche di base della lingua italiana, le loro caratteristiche e tendenze dominanti. Grammatica della lingua italiana: fonetica, morfologia, lessicologia e sintassi.	2		2				4	7	
2. Fonetica e ortografia: relazione tra fonemi e grafemi, classificazione di vocali e consonanti, coppie minime; Archifonemos; distribuzione complementare e gratuita; allofoni; Divisione delle parole in sillabe, sillaba e accento nei sistemi versi, accento	2			2			4	7	1. Lettura di letteratura teorica;

grafico, elysia, apocopia. Segni di punteggiatura e uso delle lettere maiuscole.										2. Discussione sull'argomento, domande chiuse;
3. Morfologia. Funzioni, categorie e formazione di un sostantivo. Divisione semantica dei sostantivi: concreti e astratti, propri e comuni, corporei e ordinari, numeri e non innumerevoli sostantivi. Caratteristiche morfologiche della linea e del numero e le loro peculiarità. Sostantivi derivati e composti.	2		2	2				6	7	3. Compiti di natura pratica e di ricerca;
4. Uso di articoli e preposizioni. Forme, funzioni e utilizzo di marcatori, non marcatori e parti degli articoli. Costruzioni senza articolo. Preposizioni composte, semplici, contemporanee e i loro composti.	2		2	2				6	7	4. Analisi delle unità a diversi livelli linguistici (fonetica, morfologia, lessico e sintassi);
5. Aggettivo e pronomi. Caratteristiche morfologiche degli aggettivi, genere e numero, posizione nella frase, formazione, forme integrali e composte dei gradi. Classificazione degli aggettivi notati e dei pronomi. Pronomi e le loro congiunzioni che si associano ai complementi diretti e indiretti.	2		2					4	7	5. Lettura e analisi di esempi di linguaggio autentico appartenenti a vari registri.
6. Sistema e categorie di forme verbali: tipo di verbi (transizionali e intraenziali), forma (attuale, inattiva, congiuntiva), persona, numero, tempo, modo (diretto, congiuntivo, preposizionale e imperativo), funzione (ausiliaria, modale, ecc.) e la personificazione e le forme impersonali del verbo (coniugato, participio e semiparticipio). Allineamento dei tempi.	2		2	4				8	8	
7. Le parti invariabili del discorso e il loro uso. Classificazione, formazione e gradi dell'avverbio. Congiunzioni semplici, composte e locuzioni congiuntive e le loro funzioni.	2		2	2				6	7	
8. Sintassi. Struttura della frase: frasi semplici e composte. Struttura interna della frase: sintagmi. Metodi per analizzare una frase. Le parti essenziali della frase: il fattore e la preposizione. Altre parti della frase. La posizione delle parti della frase (dislocazione a sinistra e a destra, forme di espressione di negazione). Clausole principali e subordinate.	2		2	4				8	8	

9. Lessico e semantica. Forma e significato delle parole: i principali modi di formazione e le relazioni semantiche delle parole.	2		2				4	7	
10. Vocabolario italiano: eredità latina, parole di altra origine, dialetti, lingua d'affari, gergo, neologismi e altre fonti verbali.	2		2	2			6	7	
11. Italiano moderno: Lingue comuni e nuove comuni, regionali e popolari.	2		2				4	7	
12. Esame		2		2			4	7	Ripetizione degli esercizi
Totale	22	2	20	20			64	86	

Strategia di valutazione	Peso %	Periodo	Criteri di valutazione
Valutazione cumulativa:			
1. Il lavoro degli studenti durante i seminari.	10 (1 punto)	Fine semestre	Si valuta la capacità di integrare le conoscenze acquisite nei esercizi pratici dei seminari (50 %) e il pensiero analitico (30 %), la capacità di presentare oralmente i risultati degli esercizi in italiano (20 %). Dopo aver valutato il lavoro in ogni seminario, si ottiene una media, che costituirà il 10% della valutazione finale.
2. Due test (teoria)	20 (2 punti)	Durante il semestre	Si valuta la capacità di descrivere il sistema linguistico italiano in termini fonetici, morfologici, sintassi, utilizzando correttamente la terminologia della grammatica italiana. Vengono presentate domande teoriche tratte da argomenti passati: 2 punti. – la domanda teorica è stata risposta in dettaglio, basandosi sul materiale delle lezioni e sulle fonti teoriche lette; La terminologia italiana è usata in modo appropriato 1 punto – la domanda teorica è stata risposta sulla base della letteratura letta, ma ci sono inesattezze nella terminologia; 0,5 punti – la domanda teorica è stata risposta in modo incompleto o con errori sostanziali, la letteratura indicata non è stata considerata affidabile; 0 punti – la domanda teorica non ha ricevuto risposta. I risultati di entrambi i test vengono sommati e si deriva la media della valutazione.

3. Due test (esercizi pratici)	20 (2 punti)	Durante il semestre	<p>Ogni test consiste in 5 esercizi, che consistono nell'analizzare il testo dal punto di vista di determinati livelli linguistici. Si valuta la capacità di eseguire un'analisi grammaticale di un testo italiano e di presentare i risultati dell'analisi in italiano per iscritto.</p> <p>2 punti – tutti i esercizi completati correttamente;</p> <p>1,5 punti – almeno tre esercizi sono stati completati correttamente;</p> <p>1 punto – due esercizi eseguiti correttamente;</p> <p>0,5 punti – solo un esercizio è stato completato correttamente;</p> <p>0 punti - nessun esercizio completato.</p> <p>I risultati di entrambi i controlli vengono sommati e si deriva la media della valutazione</p>
Risultato dell'esame	50 (5 punti)	Sessione	<p>Test scritto. Vengono presentate 2 domande teoriche e 3 esercizi pratici. 2 domande teoriche (2 punti): si valuta la capacità di descrivere il sistema linguistico italiano in termini fonetici, morfologici, sintassi e correttezza dell'uso della terminologia grammaticale italiana.</p> <p>Vengono assegnati 2 punti - entrambe le domande teoriche vengono risposte in dettaglio, lo studente è in grado di descrivere adeguatamente il fenomeno della grammatica e utilizza correttamente la terminologia della grammatica.</p> <p>1 punto - solo una domanda teorica viene risposta in dettaglio, lo studente è in grado di descrivere adeguatamente il fenomeno della grammatica e utilizza correttamente la terminologia della grammatica.</p> <p>0,5 punti - la risposta a una sola domanda viene data, ma presenta delle carenze (la risposta è incompleta, ci sono errori nell'uso della terminologia).</p> <p>0 punti - domande senza risposta.</p> <p>3 esercizi pratici (3 punti): la capacità di eseguire analisi grammaticali del testo italiano, la capacità di confrontare le lingue italiana e lituana, la capacità di presentare i risultati dell'analisi in italiano per iscritto.</p> <p>Valutazione della risposta alle domande teoriche:</p> <p>Valutazione dell'esecuzione degli esercizi pratici:</p>

			<p>3 punti - completato correttamente tutti e tre i esercizi;</p> <p>2 punti - due esercizi completati correttamente;</p> <p>1 punto - solo un esercizio è stato completato correttamente.</p> <p>0 punti - nessun esercizio completato.</p>
--	--	--	--

Letteratura obbligatoria				
Autore	Anno di pubblicazione	Nome	Periodico n. di Tom	Luogo di pubblicazione : Editore o link
Battaglia G.	2004	Grammatica italiana per stranieri		Roma: Bonacci
Castellaro R., Cerrato T.	2004	Lingua e grammatica		Torino: il capitulo
Ulteriori letture				
Autore	Anno di pubblicazione	Nome	Periodico n. di Tom	Luogo di pubblicazione : Editore o link
Sensini M.	2010	Grammatica della lingua italiana		Milano: Mondadori
Serianni L.	2010	Grammatica italiana		Torino: UTET
Iacovoni G., Persiani N., Fiorentino B.	2009	Gramm.it. Grammatica italiana per stranieri		Formello (Roma): Bonacci
Lyons J.	1994	Lezioni di linguistica		Roma-Bari: Laterza
Sobrero A. A. (rosso)	1993	Introduzione all'italiano contemporaneo. Le strutture	I	Roma-Bari: Laterza
Sobrero A. A. (rosso)	1993	Introduzione all'italiano contemporaneo. La variazione e gli usi	II	Roma-Bari: Laterza

Aggiornato il 02.04.2026